

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Ved Lov af 28. April 1916 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 udvidedes Valgretten og Valgbarheden til Lagtinget til ogsaa at omfatte Kvinder og Tyende; endvidere fastsattes det, at hele Lagtinget skal gaa af paa een Gang hvert fjerde Aar i Stedet for som tidligere med Halvdelen hvert andet Aar. Derimod gjorde Loven ingen Forandring i den Amtmanden og Provsten tillagte Stilling som selvskrevne, stemmeberettigede Medlemmer af Lagtinget, ligesom den heller ikke løste Spørgsmaalet om Tilvejebringelse af en ligeligere Repræsentation i Lagtinget af de forskellige Anskuelser blandt Vælgerne. Naar Loven ikke berørte disse to Spørgsmaal, skyldtes det den Omstændighed, at Lagtinget i sin Samling i 1915 havde vedtaget en Udtalelse om, at disse Spørgsmaal var saa omfattende og betydelige, at de krævede en mere indgaaende Drøftelse end den, Lagtinget havde haft Lejlighed til, og at der tillige, før en Afgørelse blev truffet, burde gives Vælgerne, og deriblandt de nye Vælgere (Kvinder og mandligt Tyende), Lejlighed til at give deres Mening til Kende, jfr. Rigsdagstidende 1915—16 Tillæg A, Sp. 4531—34.

I Lagtingets Samling i 1918 vedtog Tinget et Udkast til Lov om Færøernes Lagting, der, foruden at ophæve Amtmandens og Provstens Stilling som selvskrevne Medlemmer af Tinget, indeholdt en Række Bestemmelser, der havde til Hensigt at understrege Lagtingets politiske Karakter, og hvis Gennemførelse vilde nødvendiggøre en Grundlovsændring. Navnlig indeholdt Forslaget Bestemmelser om, at Regeringen skulde forelægge Lagtinget alle Lovudkast vedrørende Færøerne, førend saadanne som Lov sættes i Kraft paa Øerne, og at Sager, der fra Lagtinget sendtes til Regeringen, men ikke fremmedes som af Tinget foreslaaet, skulde tilbagesendes Lagtinget inden næste ordentlige Samling, bilagt med alle de Oplysninger, som maatte være fremkomne, efter at Sagen forlod Lagtinget. Da Justitsministeriet ikke ansaa Gennemførelsen af en Lov paa dette Grundlag for ønskelig, meddelte man Tinget, at man ikke fandt Forslaget i den foreliggende Affattelse egnet til at ophøjes til Lov, men

at man ikke var uvillig til at yde sin Medvirkning til Ændringer i de gældende Lovbestemmelser vedrørende Færøernes Lagting. Man foreslog Tinget, at Spørgsmaalet blev underkastet Drøftelse i en af Ministeriet nedsat Kommission — der tillige skulde have til Opgave at overveje Spørgsmaalet om Ændringer i den færøske Skattelovgivning — og opfordrede det til at udpege nogle Medlemmer til at indtræde i en saadan Kommission.

I Lagtingets Samling i 1919 vedtog Tinget paany det i 1918 vedtagne Udkast til en Lagtingslov, idet det dog udtalte, at det ikke vilde modsætte sig Nedsættelsen af en Kommission, der efter Tingets Mening burde have Sæde i Thorshavn. Et Mindretal i Tinget — 9 Medlemmer — vilde imidlertid ikke lade sig repræsentere i Kommissionen, medmindre den nedsattes ved Lov og ikke kom til at omhandle Færøernes forfatningsmæssige Stilling i Almindelighed, men kun Spørgsmaalet om Amtmandens og Provstens Udtræden af Lagtinget. Da det nævnte Mindretal repræsenterede en meget stor Del af Øernes Vælgertal — muligvis over Halvdelen —, ansaa Justitsministeriet det herefter for ugørligt at løse Spørgsmaalet ved Nedsættelsen af en Kommission, hvorimod man anmodede Amtet om paany at forelægge Tinget Spørgsmaalet om Udarbejdelsen af en ny Lagtingslov, bl. a. under Henvisning til den Ændring i Grundlovens § 37, som behandlede i Rigsdagssamlingen 1919—20 og under 10. September 1920 ophøjedes til Grundlov, og hvorefter Valget af en Landstingsmand paa Færøerne ikke mere foretages af Lagtinget, men af en Valgforsamling, bestaaende af Lagtingets folkevalgte Medlemmer, saaledes at Amtmandens og Provstens Stilling som selvskrevne Valgmænd ved dette Valg er ophævet.

I sin Samling i 1920 vedtog Lagtinget atter det i 1918 vedtagne Forslag; Justitsministeriet meddelte derefter Tinget, at man maatte fastholde sit tidligere indtagne Standpunkt, hvorefter Forslaget ikke i den foreliggende Affattelse egnede sig til at ophøjes til Lov.

Efter Justitsministeriets Opfattelse burde man ved en Revision af de gældende Lovbestemmelser vedrørende Færøernes